

«Վիհի Թուխը և բուրրը-բուրրը» : Գլուխ տասներկուերորդ

*Որտեղ Ճագարը խիստ զբաղված է, և մենք առաջին անգամ հանդիպում ենք
Բծավոր Շուտովգամին*

Ամեն ինչից երևում էր, որ Ճագարը դարձյալ խիստ զբաղված է լինելու: Հազիվ էր աչքերը բացել, երբ զգաց, որ այսօր ամեն ինչ կախված է իրենից, և բուրրն իր վրա են հույս դնում: Դա այնպիսի օր էր, երբ անհրաժեշտ էր, ասենք, նամակ գրել (ստորագրությունը՝ Ճագար), երբ պետք էր ամեն ինչ ստուգել, ամեն ինչ պարզաբանել, ամեն ինչ բացատրել և, վերջապես, ամենակարևորը՝ ինչ-որ բան կազմակերպել:

Նման մի առավոտ անպայման հարկավոր էր գոնե մեկ րոպեով մտնել Թուխի մոտ և ասել՝ «Դե ինչ արած, հիանալի է, ես դա կհայտնեմ Դնչիկին», իսկ հետո անցնել Դնչիկի մոտ և հայտնել՝ «Թուխը գտնում է, որ... Բայց, ավելի լավ է, նախ Բուհին տեսնեմ»: Սկսվում էր այնպիսի օր, երբ բուրրն ասում են՝ «Այո՛, Ճագար», Շա՛տ լավ, Ճագար», «Կատարված կլինի, Ճագա՛ր» և ընդհանրապես սպասում են հետագա կարգադրությունների: Ճագարը դուրս եկավ տնից և, քիթը զարնանային տաք քամուն պահած, մտածում էր, թե ինչից սկսի:

Ամենից մոտիկ ԿենգուԼի տուԼն էր, իսկ ԿենգուԼի տանը ապրուԼմ էր Ճստիկ ՌուԼն, որը ԱԼտառուԼմ, թերևս, բուԼորից լաժ էր ասուԼմ` «Այո՛, Ճագար» կամ «Շա՛տ լաժ, Ճագար», բայց, ավաղ, վերջերս այնտեղ մշտական բնակուԼթյուԼն էր հաստատել անհնազանդ ոԼ երես առած Վագրը: Իսկ Նա, ինչպես գիտեք, այնպիսի Վագր էր, որ միշտ էԼ ամեն ինչ ձեզանից լաժ գիտի, և եթե ասուԼմ եք Նրան, որ հարկավոր է այսինչ տեղը գնաԼ, Նա միշտ առաջինն է տեղ հասնուԼմ: Եժ երբ վերջապես դուք հասնուԼմ եք, Նրա հետքն անգամ չեք գտնուԼմ, և չի լինուԼմ մեկը, որին կարողանայիք հպարտուԼթյամբ ասել` «Դե ահա, մենք տեղ հասանք»:

– Չէ, ԿենգուԼի մոտ չարժե գնաԼ, – ոԼորելուժ բեղերը, մտահոգ ասաց Ճագարը: Եժ որպեսզի վերջնականապես համոզվի, որ այնտեղ չի գնուԼմ, շրջվեց դեպի ձախ և կարճ ճանապարհով վազեց Քրիստոֆեր Ռոբինի տան ոԼողուԼթյամբ:

«Ինչ ոԼզուԼմ ես ասա, – համոզուԼմ էր իրեն Ճագարը, – Քրիստոֆեր Ռոբինը միայն ինձ վրա է հուԼյա դնուԼմ: Նա, իհարկե, սիրուԼմ է թուԼխին, Դնչիկին էԼ, Իային նուԼյապես՝ ես էԼ եմ Նրանց սիրուԼմ, բայց, ախր, Նրանց գԼխուԼմ թեփ է: Դա հայտնի բան է: Նա հարզուԼմ է ԲուԼին, որովհետև չի կարելի չհարզել Նրան, ոժ կարողանուԼմ է գրել «Շաբաթ» բառը, թեկուզև սխաԼ` «Շափաթ», բայց ոԼողագրուԼթյուԼն իմանաԼը կամ չիմանաԼը դեռ ոչինչ չի նշանակուԼմ: ԼինուԼմ են օրեր, երբ «Շաբաթ» գրելը պարզապես կարևոր չի: Իսկ ԿենգուԼն շատ է զբաղված Ճստիկ ՌուԼյուժ, իսկ Ճստիկ ՌուԼն շատ է փոքր, իսկ Վագրը շատ է անհնազանդ, այնպես որ, երբ գաԼիս է պատասխանատու րոպեն, միայն ինձ վրա կարելի է հուԼյա դնել: Ես կգնամ ոԼ կիմանամ, թե ինչու է պետք օգնել Քրիստոֆեր Ռոբինին, և ես, իհարկե, կօգնեմ Նրան: Այսօր հենց նման զբաղմուԼնքների օր է»:

Նա անցաժ գետակի մյուս ափը և շուտով հայտնվեց այն շրջանուԼմ, որտեղ ապրուԼմ էին իր Ազգականներն ոԼ Ծանոթները՝ այսօր Նրանք սովորականից շատ էին թվուԼմ: ԳԼխի հագիժ նկատելի շարժուԼմով բարևելուժ ոզնիներից մի քանիսին (ձեռք տաԼուԼ համար, հասկանաԼի է, Նա ժամանակ չուԼներ), մի երկուսին էԼ անփուԼթորեն «Բարի լո՛ւԼյա, բարի լո՛ւԼյա» նետելուժ և ներողամտորեն ողջուԼնելուժ ամենափոքրիկներին` «Ախ, այդ դուք եք», Ճագարը հրաժեշտ տվեց բուԼորին` թափահարեց թաթիկը և անհետացաժ: Այս ամենը այնպիսի հուԼզմուԼնք ոԼ հիացմուԼնք առաջացրեց Նրա Ազգականների ոԼ Ծանոթների

մեջ, որ Բգեգիկների ընտանիքի որոշ ներկայացուցիչներ, ներառյալ Ամենափոքրիկին, անմիջապես Թավուտ Անտառ գնացին և սկսեցին ծառերը մազլցել, հուսալով, կատարին հասնել, նախքան Այդ Բանը կկատարվի, և վերևից ամեն ինչ տեսնել:

Ճագարը սլանում էր Թավուտ Անտառով, գգալով, որ ամեն րոպե իր առաջադրանքի կարևորությունը մեծանում է և, վերջապես, նա մոտեցավ այն ծառին, որտեղ ապրում էր Քրիստոֆեր Ռոբինը:

Ճագարը թակեց դուռը:

Մի երկու անգամ կանչեց Քրիստոֆեր Ռոբինին:

Հետո մի քիչ հետ գնաց, թաթիկով աչքերը ծածկեց արևից և, նայելով ծառի կատարին, նորից կանչեց:

Հետո մոտեցավ մյուս կողմից ու նորից ձայն տվեց՝ «Հե՛յ» և «Լսի՛ր» և «այդ ես եմ՝ Ճագարը», բայց նորից ոչինչ տեղի չունեցավ: Դրանից հետո նա լռեց ու սկսեց ականջ դնել, նրա հետ միասին լռեց ամեն ինչ, խոր լռություն տիրեց արևով ողողված Անտառում, և այդ անհավատալի լռության մեջ քիչ հետո ինչ-որ տեղ հանկարծ երգեց ճնճողուկը:

– Ափսո՛ս, – ասաց Ճագարը, – նա գնացել է:

Հիանալի սկսված օրը փչացել էր: Ճագարը պատրաստվում էր հեռանալ և հեռանալուց առաջ հենց այնպես, մի վերջին անգամ, նայեց կանաչ դռանը ու հանկարծ գետնին թղթի մի կտոր տեսավ: Թղթին քորոց կար՝ երևի ընկել էր դռան վրայից:

– Օհո՛, – ասաց Ճագարը, որի տրամադրությունը կրկին բարձրացել էր:
– Ես նամակ ունեմ:

Իսկ թղթի վրա ահա թե ինչ էր գրված:

ԳԼԱՑԻ

ՇՈՒՏՈՎԳԱՄ

ՉԲԱՂԱԾԵՄ

ՇՈՒՏՈՎԳԱՄ

ՔՈՌ

– Օհո՛, – կրկնեց Ճագարը: – Պետք է անհապաղ հայտնել մյուսներին:

Ամենից մոտ Բուս էր ապրում, և Ճագարը քայլերն ուղղեց նրա տան կողմը: Ճագարը մոտեցավ Բուսի դռանը և քաշեց զանգի պարանն ու բախեց՝ հետո նորից բախեց ու նորից զանգահարեց: Մի խոսքով, նա զանգահարում էր ու բախում, բախում էր ու զանգահարում այնքան ժամանակ, մինչև, վերջապես, երևաց Բուսի գլուխն ու ասաց՝

– Կորի՞ր այստեղից, ես մտորում եմ: Ա՛խ, այդ դո՞ւ ես:

Բուս միշտ այդպես էր դիմավորում հյուրերին:

– Բուս, – գործարար տեսքով ասաց Ճագարը, – ես և դու ուղեղ ունենք, մյուսների գլխում թեփ է: Եթե այս Ատառում որևէ մեկը պարտավոր է մտածել, իսկ «մտածել» ասելով, ես հասկանում եմ իսկապես մտածելը, ապա դա մեր երկուսի գործն է:

– Այո, – ասաց Բուս, – հենց դրանով էլ զբաղվում եմ:

– Խնդրում եմ, կարդա ահա այս:

Բուս Ճագարից վերցրեց Քրիստոֆեր Ռոբինսի գրությունը և փոքր-ինչ շփոթված նայեց թղթին: Նա, իհարկե, կարողանում էր ստորագրել՝ «Փուս» և կարողանում էր գրել «Շափաթ» այնպես, որպեսզի հասկանալիք, որ դա երեքշաբթի չէ, և վատ էլ չէր կարդում, եթե, իհարկե, նրա ուսի վրայից աչքերը չէին չռում ու թոպեն մեկ հարցնում՝ «Դե, ի՞նչ կասես»: Այո, նա կարողանում էր՝ բայց...

– Դե, ի՞նչ կասես, – հարցրեց Ճագարը:

– Այո, – ասաց Բուս շատ խելացի ձայնով: – Ես հասկանում եմ, թե դու ինչ նկատի ունես: Անտարակո՛ւյս:

– Դե, ի՞նչ կասես:

– Միանգամայն ճիշտ է, – ասաց Բուս և քիչ մտածելուց հետո ավելացրեց: – Եթե դու չգայիր, ստիպված պիտի լինեի ինքս քեզ մոտ

գալ :

– Ինչո՞ւ, – հարցրեց Ճագարը:

– Այս նույն պատճառով, – ասաց Բուկ, հուսալով, որ վերջապես կկարողանա պարզել, թե խոսքն ինչի մասին է:

– Երեկ առավոտյան, – հանդիսավորությամբ հայտարարեց Ճագարը, – ես այցելեցի Քրիստոֆեր Ռոբինին: Նա տանը չէր: Եվ նրա դռանը գրություն էր փակցված:

– Հենց այս գրությո՞ւնը:

– Ոչ, ուրիշը: Բայց նույն բովանդակությամբ: Այս ամենը շատ տարօրինակ է:

– Ապշեցուցիչ է, – ասաց Բուկ, աչքը չկտրելով գրությունից: Մի պահ, չգիտես ինչու, նրան թվաց, որ ինչ-որ մեկը կծել է Քրիստոֆեր Ռոբինին: – Եվ դու ի՞նչ արեցիր:

– Ոչինչ:

– Դա լավ է, – պատասխանեց իմաստուն Բուկ:

Նա սարսափով սպասում էր նոր հարցի, և այդ հարցը իրեն սպասել չտվեց:

– Դե, ի՞նչ կասես, – կրկնեց համառ Ճագարը:

– Իհարկե, սա միանգամայն անվիճելի է, – մռթմռթաց Բուկ:

Մի րոպեի չափ նա անօգնական բացուխուկ էր անում կտուցը, ի վիճակի չլինելով որևէ բան հորինել: Եվ հանկարծ նրա միտքը պայծառացավ:

– Ասա ինձ, Ճագար, ինչ էր գրված առաջին գրության մեջ: Միայն թե բառ առ բառ: Դա շատ կարևոր է: Դրանից է կախված ամեն ինչ:

– Նույնը, ինչ որ այստեղ, ազնիվ խոսք:

Բուկ նայեց Ճագարին, հազիվ զսպելով իրեն, որ նրան ծառից ցած չգցի, բայց մտածեց, որ երբ էլ ասես կհասցնի այդ անել, ուստի մի անգամ էլ փորձեց պարզել, թե ինչի մասին է խոսքը:

– Խնդրում եմ կրկնել ճիշտ տեքստը, – ասաց նա, ուշադրությամբ չդարձնելով ճազարի խոսքերին:

– Նույնը, ինչ որ այստեղ՝ «Գնացի շուտով գամ»: Միայն թե այստեղ ավելացված է՝ «Չբաղածեմ շուտով գամ»:

Բու՛ն թեթևացած շու՛նչ քաշեց:

– Դե ահա, – ասաց նա, – հիմա մեր վիճակը պարզվեց:

– Այո, բայց ինչպիսին է Քրիստոֆեր Ռոբինի վիճակը, – ասաց ճազարը:

– Որտե՞ղ է նա: Սա՛ է հարցը:

Բու՛ն նորից գրոթյանը նայեց: Նրա պես կրթված անձնավորության համար, իհարկե, դժվար չէր գրոթյունը կարդալ՝ «Գնացի շուտով գամ: Չբաղածեմ շուտով գամ»: Ուրիշ էլ ի՞նչ կարող էր գրված լինել:

– Իմ կարծիքով, սիրելի ճազար, ամեն ինչ շատ պարզ է, – ասաց նա: – Քրիստոֆեր Ռոբինը ինչ-որ տեղ է գնացել Շուտով գամի հետ: Նա և այդ... Շուտով գամը հիմա ինչ-որ բանով են զբաղված: Դու վերջերս Անտառում չե՞ս հանդիպել որևէ Շուտով գամի:

– Ը-ը-ը, – ասաց ճազարը, – ես էլ նույնը քեզ էի ուզում հարցնել: Դրանք ի՞նչ տեսք ունեն:

– Դե, – ասաց Բու՛ն, – բծավոր կամ խոտակեր Շուտով գամը, կարելի է ասել ծայրահեղ դեպքում, – ասաց նա, – նրանք ավելի շուտ նման են... Դե, իհարկե, – շարունակեց նա, – դա խիստ կախված է այն բանից... Դե... – ասաց Բու՛ն: – Մի խոսքով, ես վատ եմ պատկերացնում նրանց արտաքին տեսքը, – վերջապես անկեղծորեն խոստովանեց նա:

– Շատ շնորհակալ եմ, – ասաց ճազարը:

Եվ ճազարը վազեց Վինի-Թուխի մոտ: Դեռ հեռվից նա հանելուկային աղմուկ լսեց: Կանգ առավ ու սկսեց ականջ դնել: Այդ աղմուկը Վինի-Թուխն էր բարձրացրել, իսկ աղմուկը այսպիսին էր՝

Դարձյալ ոչ մի բան ես չեմ հասկանում,
Գլխումս ամեն ինչ իրար է խառնվել,
Ամեն քայլափոխ և ամեն ինչում,
Շրջապատում ես ինձ հանելուկներ:

Հենց թեկուզ բառում այս յոթանասուն,
Մի հարցնող լինի, ինչ ենք մենք տեսել,
Իսկ վեցանասուն կամ հինգանասուն,
Չենք ասում, թեև կարող ենք ասել:

Լուռ է դռնակը, լուռ է դառնակը,
Նրանք քեզ երբեք պատասխան չեն տա՝
Ինչու մեկ դռն ենք մենք կոչում նակը,
Իսկ մյուս դեպքում անվանում ենք դա:

Հաճախ եմ լսում՝ մեղրոտ, հա մեղրոտ,
Սակայն եթե նա՝ մեղրը, սիրելիս,
Իսկապես ունի թեկուզ և կարճ ոտ,
Ինչո՞ւ իր ոտքով ինձ մոտ չի գալիս:

Թե հասկանայի, ինչ լավ կլիներ,
Եվ այս ամենը, չէի տանջի ինձ:
Ա՛յ քեզ հանելուկ, ուզում եմ քնել,
Հոգևած այս Դժվար Հանելուկներից:

– Ողջունյն, Թո՛ւխ, – ասաց Ճագարը: – Հիանալի՛ էր:

– Բարև, Ճագար, – քնկոտ պատասխանեց Թուխը:

– Այդ բոլորը քո՞ մտքերն են:

– Կարծես թե այո, – պատասխանեց Թուխը: – Չեմ ուզում ասել, թե ես մտածել գիտեմ, – համեստորեն շարունակեց նա, – դու լավ գիտես, որ երբեմն վրաս նման բան է գալիս:

– Ըհը, – ասաց Ճագարը, որ երբեք թույլ չէր տալիս ինչ-որ բան գա իր վրա, այլ ինքն էր միշտ գտնում ու բռնում ամեն ինչ: – Ուրեմն, այսպես: Ասա ինձ, Թուխ, երբևիցե մեր Անտառում դու հանդիպե՞լ ես

Բժազոր կամ խոտակեր ՇՈՒՄՈՎՁԱՄԻՆ:

– ՉԷ, – ասաց ԹՈՒԽՐ, – չեմ հանդիպել: Բայց Վագրին քիչ առաջ տեսա:

– Նա մեզ պետք չի:

– Այո, – ասաց ԹՈՒԽՐ, – ես էլ եմ այդպես կարծում:

– Իսկ Դնչիկին տեսե՞լ ես:

– Այո, – ասաց ԹՈՒԽՐ, – բայց, կարծում եմ, հիմա նա էլ մեզ պետք չի, – շարունակեց նա քնկոտ:

– Դա կախված է նրանից, որևէ մեկին նա տեսե՞լ է թե՞ ոչ:

– Ինձ տեսել է, – ասաց ԹՈՒԽՐ:

Ճագարը նստեց ԹՈՒԽԻ կողքին, բայց, զգալով, որ դա իր արժանապատվությունից ցածր է, նորից ոտքի կանգնեց ու ասաց՝

– Եթե մեր ինդիրը ձևակերպենք, ապա կարելի է արտահայտել այսպես՝ «Ինչո՞վ է զբաղված Քրիստոֆեր Ռոբինը առավոտյան ժամերին»:

– Ինչո՞վ է նա զբաղված:

– Այո, այո: Կարո՞ղ ես ինձ պատմել, թե վերջին ժամանակները առավոտյան նա ինչ է անում: Ինձ պետք է վերջին մի քանի օրվա ականատեսի վկայություններ:

– Այո, – ասաց ԹՈՒԽՐ, – երեկ մենք նախաճաշեցինք միասին: Վեց Սոճիների մոտ: Ես մի փոքրիկ զամբյուղ հյուսեցի, շատ փոքրիկ, բայց հարմար զամբյուղ, շատ սիրուն, կարգին զամբյուղ, լիքը...

– Այո, այո, – ասաց Ճագարը, – հասկանալի է: Բայց ես ուրիշ բան եմ հարցնում: Դու երբևիցե տեսե՞լ ես նրան առավոտյան ժամը տասնմեկի ու տասներկուսի արանքում:

– Ժամը տասնմեկին... Տասնմեկին, հասկանում ես, ես սովորաբար տուն եմ գնում: Այդ ժամին որոշ գործեր ունեմ...

– Իսկ տասնմեկն անց տասնհինգի՞ն:

– Ոնց ասեմ...– սկսեց Թուխը:

– Իսկ տասնմեկն անց կեսին:

– Այո, – ասաց Թուխը, – տասնմեկն անց կեսին կամ մի քիչ ավելի ուշ ես սովորաբար տեսնվում եմ նրա հետ:

Եվ այդտեղ Թուխը հանկարծ հիշեց, որ իսկապես, արդեն վաղուց այդ ժամին չի տեսնում Քրիստոֆեր Ռոբինին: Ճաշից հետո՝ այո, երեկոյան՝ այո, նախաճաշից առաջ՝ այո, նախաճաշից անմիջապես հետո՝ նույնպես, իսկ դրանից հետո Քրիստոֆեր Ռոբինը իսկապես որ ասում է՝ «Դե, Թուխ, շուտով կտեսնվենք», և իսկույն հեռանում է:

– Բանն էլ հենց այդ է, – ասաց Ճագարը, – ո՞ւր է գնում:

– Գուցե ինչ-որ բա՞ն է փնտրում:

– Ի՞նչ:

– Ես էլ դա էի ուզում ասել, – ասաց Թուխը, ապա ավելացրեց՝ – Գուցե փնտրում է այդ... այդ...

– Բծավոր կամ Խոտակեր Շուտովգամի՞ն:

– Այո, – ասաց Թուխը, – նրանցից մեկին: Եթե նա տեղում չի...

Ճագարը խստութեամբ Վինի-Թուխին նայեց:

– Տեսնում եմ քեզից օգուտ չկա, – ասաց նա:

– Չկա, – ասաց Թուխը: – Բայց ես ճգնում եմ, – համեստորեն ավելացրեց նա:

Ճագարը նրան շնորհակալություն հայտնեց ճգնելու համար և ասաց, որ ինքը պետք է Իային այցելի և եթե Թուխն ուզում է, կարող է գալ իր հետ: Բայց Թուխը, որի գլխում ծնվում էր Աղմուկիկի նոր քառատողը, ասաց, որ ինքը Դնչիկին կսպասի:

– Հաջողություն, Ճագար, – ասաց նա:

Եվ Ճագարը գնաց:

Բայց պատահեց այնպես, որ Դնչիկին առաջինը ճագարը տեսավ: Այդ օրը Դնչիկը շատ-շատ վաղ էր արթնացել ու գնացել էր մանուշակներ հավաքելու: Երբ նա մի մեծ փունջ էր կազմել, բերել տուն և դրել ծաղկամանի մեջ, չգիտես ինչու հանկարծ մտածեց, որ երբեք Իային մանուշակներ չի նվիրել: Եվ որքան շատ էր այդ մասին մտածում, այնքան շատ էր զգում, թե ինչքան տխուր բան է իշուկ լինելը, այն էլ այնպիսի իշուկ, որին ոչ ոք ոչ մի անգամ մանուշակ չի նվիրել: Եվ նա նորից մարգագետին վազեց, մտքում շարունակ կրկնելով՝ «Իա, մանուշակներ», իսկ հետո՝ «մանուշակներ, Իա-Իա», որպեսզի հանկարծ չմոռանա: Ահա թե ինչպիսի օր էր Դնչիկի համար:

Դնչիկը մի մեծ փունջ կազմեց և վազեց այնտեղ, որտեղ սովորաբար արածում էր Իան: Ճանապարհին նա փնջից հոտ էր քաշում և իրեն անսահման երջանիկ էր զգում:

– Բարև, Իա, – անվստահ սկսեց Դնչիկը, որովհետև նրան թվաց, որ Իան զբաղված է:

Իան բարձրացրեց ոտքը և թափահարելով հասկացրեց, որ հեռանա:

– Վաղը արի, – ասաց նա, – կամ մյուս օրը:

Բայց Դնչիկը հետաքրքրություններից մոտ եկավ: Իայի առջև դրված էին երեք փայտիկներ, որոնցից նա աչքը չէր կտրում: Փայտիկներից երկուսը զուգահեռ էին դրված, իսկ երրորդը տակից միացնում էր նրանց: Դնչիկը մտածեց, որ դա, երևի, ինչ-որ ճուղակ է:

– Իա, – նորից ասաց նա, – ես ուզում եմ...

– Դա փոքրիկ Դնչի՞կն է, – հայացքը փայտիկներից չկտրելով, հարցրեց Իան:

– Այո, Իա, ես...

– Դու գիտե՞ս, թե սա ի՞նչ բան է:

– Ոչ:

– Սա «Ա» է:

– Օ՛հ, – ասաց Դնչիկը:

– Ի՞նչ «0»: Սա «Ա» է, «Ա՛», – խիստ ծայրով ասաց Իան: – Վատ ես լսում, ի՞նչ է: Թե կարծում ես ավելի կրթված ես, քան Քրիստոֆեր Ռոբինը:

– Այո, – ասաց Դնչիկը: – Ո՛չ, ո՛չ, – շտապեց սխալն ուղղել նա և ավելի մոտեցավ:

– Քրիստոֆեր Ռոբինն ասաց, որ սա «Ա» է, և նշանակում է, սա կլինի «Ա»: Համենայն դեպս, այնքան ժամանակ, քանի դեռ ոչ ոք չի տրորել, – մռայլ ասաց Իան:

Դնչիկը շտապեց հետ ցատկել ու հոտոտեց իր մանուշակները:

– Իսկ դու գիտե՞ս, թե ի՞նչ է նշանակում «Ա»-ն, փոքրիկ Դնչի՛կ:

– Չէ, Իա, չգիտե՛մ:

– Նշանակում է Ուսո՛ւմ, նշանակում է Կրթութ՞յո՛ւն, Գետութ՞յո՛ւն և նման ուրիշ բաներ, որոնց մասին ոչ թուխը, ոչ էլ դու գաղափար անգամ չունես: Ահա թե ինչ է նշանակում «Ա»-ն:

– Օ՛, – նորից ասաց Դնչիկը, – ես ուզում էի ասել՝ մի՞թե, – նա շտապեց ուղղել իր սխալը:

– Լսիր ինձ, փոքրիկ Դնչիկ: Այս Անտառում հազար ու մի տեսակ խածամուժ կա, և նրանք սիրում են կրկնել «Դե, Իան, ընդամենը Իան է, նրան բանի տեղ դնող չկա»: Նրանք թրև են գալիս այս կողմերում և ասում են՝ «Հա-հա՛»: Բայց ի՞նչ գիտեն նրանք «Ա» տառի մասին: Ոչինչ: Նրանց համար սրանք սովորական փայտիկներ են և ուրիշ ոչինչ: Բայց կրթվածների համար, սա ականջիդ օղ արա, փոքրիկ Դնչի՛կ, կրթվածների համար, ես չեմ խոսում թուխերի ու Դնչիկների մասին, սա նշանավոր ու հզոր «Ա» տառն է: Այո, սա այնպիսի բան չէ, – ավելացրեց նա, որից ով ասես կարողանա հոտ քաշել:

Դնչիկը շփոթված շուրջը նայեց և մանուշակները թաքցրեց հետևում: Հենց այդ պահին էլ երևաց Ճագարը:

– Ահա և Ճագարը, – ուրախացավ Դնչիկը, որ սկսել էր օգնության կարիք գգալ: – Բարև, Ճագա՛ր:

Ճագարը մեծամտորեն գլուխ տվեց Դնչիկին և ասաց՝ «Ողջույն, Իա», այնպիսի տեսքով, որից զգացվում էր, որ ընդամենը երկու րոպե հետո նա ասելու է՝ «Ցտեսություն»:

– Իա, ես քեզ միայն մի հարց ունեմ տալու: Վերջին ժամանակներս Քրիստոֆեր Ռոբինը առավոտյան ինչո՞վ է զբաղվում:

– Իմ առջև ի՞նչ եմ տեսնում, – հայացքը գետնից չկտրելով, հարցրեց Իան:

– Երեք փայտիկ, – առանց մտածելու պատասխանեց Ճագարը:

– Ահա տեսնո՞ւմ ես, – ասաց Իան Դնչիկին: Հետո Ճագարին նայեց: – Այ, հիմա ես կպատասխանեմ քո հարցին, – հաղթական ավելացրեց նա:

– Շնորհակալություն, – ասաց Ճագարը:

– Քրիստոֆեր Ռոբինը առավոտյան ինչո՞վ է զբաղվում: Նա սովորում է: Նա կրթություն է ստանում: Նա տարեպետում է... իմ կարծիքով, նա օգտագործեց հենց այս բառը, բայց հնարավոր է, որ սխալվում եմ... մի խոսքով, նա տարեպետում է գիտելիքներին: Իմ համեստ ուժերի չափով ես նույնպես... եթե ճիշտ եմ յուրացրել այս բառը՝ տարե... անում եմ նույնը, ինչ նա: Օրինակ այս տառը...

– Դա «Ա» է, – ասաց Ճագարը, – բայց մի քիչ անհաջող է ստացվել: Դե լավ, ես պետք է գնամ ու հայտնեմ մյուսներին: Ցտեսություն:

Իան նայեց իր փայտիկներին, հետո Դնչիկին:

– Ինչպե՞ս ասաց Ճագարը: Ի՞նչ է սա, – հարցրեց նա:

– «Ա», – ասաց Դնչիկը:

– Այդ դո՞ւլ նրան հուշեցիր:

– Ոչ, Իա, ես չեմ հուշել: Ես կարծում եմ, ինքը գիտեր:

– Ի՞նքը գիտեր: Ուզում ես ասել, որ մի ինչ-որ Ճագար ճանաչում է «Ա» տա՞ռը:

– Այո, Իա: Գիտե՞ս, նա շատ խելացի Ճագար է:

– Խելացի՛, – արհամարհանքով ասաց Իան և ինչքան ուժ ուներ սմբակով խփեց երեք փայտիկներին:

– Կրթութիւն՛, – վշտացած բացականչեց Իան, ցատկելով իր փայտիկների վրա (նրանք արդեն վեց հատ էին):

– Ի՞նչ բան է Գետութիւնը, – հարցրեց Իան և այնպես քացահարեց փայտիկները (որոնք արդեն տասներկու հատ էին), որ սրանք օդ թռան:

– Մի ինչ-որ ճագարը գիտե այդ բոլորը: Հա-հա՛:

– Ես կարծում եմ...– վարանելով ասաց Դնչիկը:

– Պետք չի՛, – ասաց Իա-Իան:

– Ես կարծում եմ, որ մանուշակները շատ լավն են, – ասաց Դնչիկը: Լա փունջը դրեց Իայի առաջ ու փախավ:

Հաջորդ առավոտյան Քրիստոֆեր Ռոբինի դռանը փակցված գրութիւնը ազդարարում էր՝

ԵՍ ԳԼԱՑԻ

ՇՈՒՏՈՎ ԿՎԵՐԱԴԱՌԼԱՄ

ՔՐՈՒ

Ահա թե ինչու Անտառում բոլոր բնակիչները, բացառությամբ, իհարկե, Բժավոր կամ Խոտակեր Շուտովգամի, այսուհետև գիտեն, թե ինչով է զբաղվում Քրիստոֆեր Ռոբինը առավոտյան:

[Գլուխ տասներեքերորդ](#)